99-9-RE

CAUSA 99-9-RE

Número de registre: 131-1999. Recurs d’empara

SENTÈNCIA DEL DIA 5 DE NOVEMBRE DE 1999

BOPA núm. 66, del 12 de novembre de 1999

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el dia 3 de juny de 1999 pel Sr. Manuel M. Pujadas Domingo, representant processal del Sr. Antoni Ubach Mortés, mitjançant el qual interposa recurs d’empara contra la sentència de data 7 de maig de 1997 de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia en l’expedient 61-F/93, per lesió dels drets fonamentals protegits per l’article 10 de la Constitució, i atès que el recurrent sol·licita al Tribunal Constitucional que "vulgui dictar sentència atorgant empara constitucional en el sentit sol·licitat en el cos de l’escrit, declarant la lesió dels drets fonamentals invocats, anul·lant les sentències recaigudes en la causa penal 61-F/93 i reposant el recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l’adopció de les mesures necessàries";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist el Codi de procediment penal;

Vist el Codi penal;

Vista la Llei qualificada de la Justícia;

Vista la Llei transitòria de procediments judicials;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de data 22 de juliol de 1999;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional de data 18 de setembre de 1999, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el dia 30 de setembre de 1999, per la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedents

Primer

Amb data 15 de juliol de 1993, el Consell General va interposar davant el batlle francès una denúncia en relació amb certes irregularitats detectades en la disposició i en les inversions

efectuades amb les reserves dels fons de vellesa de la CASS, pel director de l'entitat, Sr. Antoni Ubach Mortés; aquesta denúncia va motivar la incoació del sumari per delictes majors núm. 61-F/93, durant la instrucció del qual es va acordar el processament del Sr. Antoni Ubach Mortés com a presumpte autor dels delictes d'apoderament de fons o cabdals públics, de falsedat en document públic i oficial i contra l'economia.

Segon

Amb data 23 de maig de 1995, la defensa del processat va impugnar davant el batlle instructor la legitimació processal del Consell General per ser part acusadora en el procés penal i va sol·licitar la impugnació parcial de la instrucció sumarial, per vulneració de garanties processals i de drets fonamentals.

Mitjançant aute de data 13 de desembre de 1995, el batlle instructor va desestimar les pretensions formulades per la defensa del Sr. Antoni Ubach Mortés. Contra aquest aute la defensa del processat va interposar recurs d'apel·lació.

Amb data 7 de març de 1996, el Tribunal de Corts va desestimar el recurs d'apel·lació quant a la impugnació parcial de la instrucció, però va acordar la revocació de l'aute del batlle instructor en relació amb la legitimació processal del Consell General, en què desestimava la querella formulada per aquest, ara bé sense declarar nul·les les actuacions practicades durant la seva personació. La defensa del Sr. Antoni Ubach Mortés va formular recurs de súplica contra l'aute del Tribunal de Corts, el qual fou desestimat.

Tercer

Amb data 12 de juny de 1996, la defensa del processat va sol·licitar al Ministeri Fiscal la interposició d'un recurs d'empara per lesió dels drets reconeguts en l'article 10 de la Constitució al llarg de la instrucció de la causa.

Amb data 19 de juny de 1996, el Ministeri Fiscal va denegar aquesta petició, ja que no s'havia esgotat la via jurisdiccional ordinària.

Quart

Amb data 29 de juliol de 1996, el batlle instructor va concloure el sumari, que va remetre al Tribunal de Corts, i va acordar una mesura de presó provisional per al processat, Sr. Antoni Ubach Mortés.

Cinquè

Amb data 28 d'agost de 1996, el Ministeri Fiscal va presentar el seu escrit de qualificació provisional, en què acusava el Sr. Antoni Ubach Mortés i el Sr. José Manuel Rodríguez García com a coautors del delicte continuat d'apoderament de cabdals públics i dels delictes contra l'economia i de falsedat en documents oficials.

Sisè

Per escrit de data 5 de setembre de 1996, la defensa del processat va sol·licitar al Tribunal de Corts la revocació de l'aute de conclusió del sumari i la pràctica de noves diligències, així com uns pronunciaments en relació amb la competència del batlle instructor.

Amb data 4 d'octubre de 1996, el magistrat ponent del Tribunal de Corts mitjançant aute va desestimar totes aquestes pretensions.

Setè

Amb data 8 de novembre de 1996, la defensa del Sr. Antoni Ubach Mortés va formular escrit de qualificació provisional i va plantejar un seguit de qüestions qualificades com a prèvies de procedibilitat d'acord amb l'article 151 del Codi de procediment penal, que feien referència a presumptes vulneracions de drets fonamentals, i va sol·licitar, doncs, un pronunciament previ del Tribunal de Corts.

Vuitè

L'inici de les sessions del judici oral va tenir lloc el dia 13 de novembre de 1996. El president del

Tribunal de Corts va posar de manifest que les qüestions prèvies plantejades per la defensa feien referència a presumptes vulneracions de drets fonamentals en la pràctica de diligències sumarials, qüestions que serien examinades i contestades en el moment de dictar-se sentència.

Novè

Amb data 25 de novembre de 1996, el Tribunal de Corts, després de desestimar de manera fonamentada totes les qüestions prèvies plantejades per la defensa en relació amb la vulneració de drets fonamentals, va acordar mitjançant sentència, condemnar el Sr. Antoni Ubach Mortés com a autor d'un delicte major continuat d'apoderament de cabdals públics i d'un delicte major continuat de falsedat en document oficial, sense la concurrència de circumstàncies modificatives, a la pena de 9 anys de presó ferma, i el va absoldre dels delictes contra l'economia.

Contra aquesta sentència la defensa del Sr. Antoni Ubach Mortés va formular recurs de suplicació davant la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

Desè

Amb data 20 de desembre de 1996, la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés va presentar el recurs d'empara 96-8-RE davant del Tribunal Constitucional contra l'aute de data 29 de novembre de 1996 dictat pel Tribunal de Corts en el marc del procediment previst en els articles 5 i següents de la Llei transitòria de procediments judicials, aute que denegava la llibertat provisional sol·licitada, per presumpta vulneració del dret a la llibertat recollit a l'article 9 de la Constitució. El recurs fou rebutjat, per sentència de data 13 de març de 1997, per considerar que resoldre sobre la fórmula més adequada per al còmput dels terminis processals pertany a un àmbit d'interpretació jurídica de rang legal que correspon per definició als òrgans judicials ordinaris.

Onzè

Amb data 7 de maig de 1997, mitjançant sentència, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar totes les al·legacions efectuades pel recurrent sobre les preteses lesions de drets fonamentals i va acordar estimar parcialment el recurs de suplicació, absolent únicament el processat del delicte de falsedat relatiu al lliurament de la certificació signada per l'altre processat, Sr. Isidre Baró Cabanes i confirmant la resta de la condemna.

Dotzè

Amb data 15 de maig de 1997, la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés es va dirigir al Ministeri Fiscal sol·licitant la interposició d'un recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, per considerar que la sentència del dia 7 de maig de 1997 dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia li havia vulnerat els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Tretzè

Amb data 26 de maig de 1997, el Ministeri Fiscal va acordar la interposició del recurs sol·licitat, "... als efectes de possibilitar que sigui aquest Tribunal qui (...) declari si s'han produït o no aquestes lesions en el decurs del procediment ...", tot i no compartir les al·legacions i les pretensions de la representació processal del condemnat, Sr. Antoni Ubach Mortés.

Catorzè

Amb data 10 de juliol de 1997, el Tribunal Constitucional va inadmetre a tràmit el recurs d'empara 97-2-RE, per considerar que no s'ajustava al contingut de l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional per haver estat interposat pel Ministeri Fiscal de forma discrecional i per estar fonamentat només a evitar una eventual manca d'imparcialitat.

Quinzè

Amb data 23 de juliol de 1997, el Ministeri Fiscal va presentar recurs de súplica contra l'aute d'inadmissió esmentat, ja que va considerar que no es demanava al Tribunal Constitucional un pronunciament sobre una eventual manca d'imparcialitat del Ministeri Fiscal, sinó sobre el fons de les lesions constitucionals al·legades per la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés.

Amb data 17 de setembre de 1997, el Tribunal Constitucional va acordar rebutjar el recurs de súplica perquè no es complien els requisits per interposar el recurs d'empara previstos a l'article 102 c) de la Constitució.

Com a conseqüència de l'entrada en vigor de la Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, aprovada el dia 22 d'abril de 1999, i concretament en aplicació de la seva disposició transitòria tercera, el dia 3 de juny de 1999 la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés va presentar recurs d'empara, contra la sentència de data 7 de maig de 1997 de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per presumpta lesió dels drets fonamentals protegits per l'article 10 de la Constitució. El recurrent basa la seva demanda en les al·legacions següents:

1r. La lesió del dret a un procés degut i substanciat per un tribunal predeterminat per la llei hauria estat provocada:

- per "la violació del dret al jutge legal o natural previst en l'article 10.1 de la Constitució", produïda per la no aplicació de les normes de competència establertes en l'article 44 del Codi de procediment penal,

- per l'enjudiciament del Sr. Antoni Ubach Mortés per "disjunció" de la causa en seu del judici oral respecte a l'acusat Sr. José Manuel Rodríguez García, i per la celebració del judici en absència de José Manuel Rodríguez García, ja que no se'l va poder interrogar ni es va poder efectuar cap acarament davant del Tribunal de Corts.

- i per "la manca d'anul·lació de totes les diligències instructòries practicades mentre el Consell General fou part querellant i acusadora en la causa", ja que la sola presència del Consell General, com a òrgan dipositari de la sobirania popular, implicava una desigualtat d'armes patent i notòria per al processat, que el situava en inferioritat absoluta de condicions i de posició, i podia convertir en objectivament irrefutables per al batlle els seus actes processals i les seves qualificacions jurídiques.

2n. La lesió del dret a la defensa provocada segons el recurrent per la instrucció de la causa que hauria incorregut "en vicis processals insubsanables com conseqüència de l'absència radical de contradicció processal en aquest essencial període processal" i per "la no resolució de les qüestions prèvies de procedibilitat plantejades abans d'iniciar les sessions del judici i per aute motivat". El recurrent es queixa que el Tribunal no li va donar un torn de paraula com a les altres parts, i també que es va produir de facto la denegació de la majoria de les proves proposades per la defensa.

3r. La lesió del dret a la presumpció d'innocència provocada per "la inversió de la càrrega de la prova" que ha efectuat la sentència relativa a les proves pericials comptables i d'auditoria, la

postergació de la defensa gairebé permanent en el decurs de la instrucció i en la interpretació i aplicació de la norma contra el principi de legalitat penal per interpretació extensiva de l'article 106 del Codi penal.

4t. La lesió del dret al recurs en el procés penal provocada per la manca de resolució motivada per part del Tribunal de Corts de les qüestions de procedibilitat instades prèviament a la celebració del judici oral, que va impedir a la defensa l'exercici dels recursos previstos legalment.

5è. La lesió del dret a obtenir una decisió fonamentada en dret per "vulneració flagrant i no raonable del principi de legalitat penal", provocada pel fet que el tribunal sentenciador, en haver admès la sentència que no s'havia pogut provar que el destí dels fons de la CASS fos patrimoni personal i privat del Sr. Antoni Ubach Mortés, no podia aplicar l'article 106 del Codi penal. Aquest precepte requereix com a element indiscutible del tipus la conducta "d'apoderar-se" i aquest apoderament en cap cas es pot considerar produït en aquest supòsit. El tribunal quan diu que s'ha produït "un apoderament indirecte" mitjançant un tercer intenta "subsumir una conducta de distracció" en una conducta d'apoderament.

Dissetè

Amb data 22 de juliol de 1999, el Ministeri Fiscal, a petició d'aquest Tribunal, va presentar una ampliació del dictamen emès per ell mateix en la causa 97-2-RE, en què exposa el següent:

1r. Respecte a la pretesa lesió del dret a un procés degut.

a) Violació del dret al jutge legal o natural, previst en l'article 10.1 de la Constitució:

El Ministeri Fiscal, s'oposa a l'estimació d'aquest motiu reproduint íntegrament els arguments ja esmentats en el seu escrit dirigit a aquest Tribunal en la causa 97-2-RE, i afegeix el següent: "El Ministeri Fiscal comparteix la tesi de la sentència en el sentit que la competència de l'Hble. Batlle instructor (...) no es trobava compromesa per aquella denúncia prèvia davant el Batlle Episcopal, per no existir entre elles identitat d'objectes ni de subjectes. (...) Ambdós Batlles reunien els requisits de competències territorial, objectiva i funcional i haurien tingut coneixement dels fets d'autes, per tant, a tenor de l'últim paràgraf de l'art. 44 del Codi de Procediment Penal vigent en aquell moment, la competència per a conèixer del cas concret, vindria determinada pel fet "d'haver estat el primer en practicar diligències". Finalment, "el recurrent hauria consentit la presumpta vulneració del dret al batlle natural al llarg de tota la instrucció, no havent denunciat el vici o lesió malgrat el seu

coneixement, fins un cop conclosa la instrucció, ço que faria inestimable la mateixa", ja que "Ambdues sentències, lluny de recollir les argumentacions del Ministeri Fiscal efectuades deixant-se arrossegar pel pantanós terreny de les valoracions subjectives, (com pretén el recurrent), s'inspiren en el principi recollit en l'Art. 9.2 de la Llei Qualificada de la Justícia, en el que estableix que els Batlles i els Tribunals refusaran motivadament aquelles peticions, incidents i excepcions que es formulin amb manifest abús de dret".

b) Celebració del judici pel Sr. Antoni Ubach Mortés i suspensió de la causa respecte al processat José Manuel Rodríguez García.

"L'al·legada indefensió derivada de l'absència de Rodríguez, no és per tant en absolut atribuïble a l'actuació de l'òrgan jurisdiccional que es trobava absolutament desproveït de mitjans legals i coercitius per assegurar-se la seva presència en el plenari i per tant aquesta pretesa indefensió no pot tenir rellevància constitucional".

c) Manca d'anul·lació de totes les diligències d'instrucció practicades mentre el Consell General fou part querellant i acusadora en la causa.

"No és suficient per atorgar l'empara constitucional l'al·legació de l'interessat de que la simple presència en la causa del MI Consell General li ha produït disminució del dret de defensa i ha acusat un desequilibri processal entre les parts, sinó que tal com es precisa en els fonaments de la sentència anteriorment exposats, fonaments compartits en la seva totalitat per aquest Ministeri Fiscal, es fa necessari precisar quines defenses o actuacions li han estat impedides al seu representat, com a conseqüència de la presència en la causa del M.I Consell General... (i) ... de l'examen de les actuacions se'n desprèn que això no va succeir".

2n. Respecte a la pretesa lesió del dret a un procés substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei.

El Ministeri Fiscal es ratifica en els arguments reproduïts en el punt a) precedent.

3r. Respecte a la pretesa lesió del dret a la defensa.

Segons el recurrent, aquest dret hauria estat vulnerat en la majoria de les actuacions processals.

"L'al·legada postergació de la defensa en la fase instructòria no ha produït la indefensió pretesa, per quan la prova de càrrec que fonamenta el fallo condemnatori es va obtenir de les nombroses proves practicades en l'acte de judici oral i la prova preconstituïda en virtut de la comissió rogatòria practicada a Madrid el dia 13 de març de 1.996 amb intervenció de totes les parts processals i en res es van valorar les diligències d'instrucció practicades sense assistència dels defensors de les parts. (...) No compren el Ministeri Fiscal quina indefensió li pot haver produït al recurrent el fet que el Tribunal es reservés la motivació de la inadmissió d'aquelles qüestions al moment de dictar sentència. La defensa del Sr. Ubach va tenir possibilitat d'al·legar aquestes qüestions aportant totes les proves i elements del judici al respecte per a ser resoltes pel Tribunal, va obtenir una resolució fonamentada sobre dites peticions, va poder recórrer la seva desestimació per davant de la Sala Penal del Tribunal Superior. (...) La no sol·licitud de suspensió en el moment processal oportú i la no al·legació d'indefensió en aquell moment, és a dir quan la mateixa s'estava produint, consentint sense més i sense cap tipus de manifestació no practicada de la prova, impossibilita que actualment es pugui argumentar aquesta pràctica com una indefensió constitucionalment rellevant".

4t. Respecte a la pretesa lesió del dret a la presumpció d'innocència.

"És indubtable que en el judici objecte del present recurs es va practicar nombrosa prova de càrrec que desvirtuà la presumpció d'innocència i permeté al Tribunal dictar sentència condemnatòria contra l'acusat Antoni Ubach Mortés, sense que pugui ser objecte del procediment d'empara constitucional la revisió de la valoració de la prova efectuada pels Tribunals ordinaris. Al Tribunal Constitucional només compet examinar si efectivament en el decurs de les actuacions judicials i, especialment, en la fase plenària del judici, es varen practicar veritables proves de càrrec que servissin de fonament racional a l'acusació, sense que pugui entrar a examinar el procés mental a través del qual el jutjador penal va arribar a considerar provada la culpabilitat dels acusats".

5è. Respecte a la pretesa lesió del dret al recurs en els processos penals.

"El dret al recurs reconegut en l'art. 10 de la Constitució no consagra el dret a recórrer totes les resolucions judicials interlocutores en matèria penal, sinó que respon a la necessitat d'incorporar en el text constitucional el contingut de l'art. 14.5 del Pacte Internacional de drets civils i polítics (...). El dret al recurs en matèria penal reconegut constitucionalment ve referit pura i exclusivament a les sentències. (...) El motiu no pot ser apreciat perquè de l'examen de les actuacions s'evidencia que les qüestions plantejades per la defensa com a qüestions prèvies de procedibilitat van ser denegades de forma llargament motivada i fonamentada en la Sentència dictada pel M.I. Tribunal de Corts, i contra aquesta sentència es va interposar recurs de suplicació plantejant-se com a un dels motius de dit recurs, resolt per la Sala Penal del Tribunal Superior, la denegació de les qüestions de procedibilitat plantejades. El recurrent ha gaudit per tant, del dret al recurs inclòs sobre la resolució d'aquestes qüestions plantejades".

6è. Respecte a la pretesa lesió del dret a obtenir una decisió fonamentada en dret per vulneració flagrant i no raonable del principi de legalitat penal.

"... no es pot en el procediment d'empara promogut per presumptes vulneracions del dret a la jurisdicció en totes les seves manifestacions contingudes en l'article 10 de la Constitució, resoldre una presumpta lesió del dret reconegut en l'article 9.4, que exigia un procediment diferent que no va ésser instat per l'avui recurrent. (...) Una interpretació estricta del precepte penal no comporta una interpretació restringida com pretén el recurrent. L'article 106 del Codi Penal exigeix una conducta d'apoderament però el que no exigeix és que aquest apoderament es realitzi de forma directa a través de la incorporació al patrimoni personal, sinó que permet perfectament la inclusió de conductes d'apoderament indirecte i inclòs d'apoderament en benefici d'altri. No estem davant de l'aplicació d'una analogia "in malem partem" sinó davant d'una interpretació teleològica o finalista dels preceptes penals, (...) interpretació que no tan sols està permesa, sinó que és absolutament necessària".

Divuitè

Amb data 18 de setembre de 1999, aquest Tribunal va acordar admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara esmentat i mitjançant providència de la mateixa data, es va trametre la causa a les parts perquè formulessin les al·legacions corresponents.

Dinovè

Amb data 30 d'octubre de 1999, la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés va presentar un escrit en el qual reproduïa les al·legacions formulades en el seu escrit de data 3 de juny de 1999.

Vintè

Amb dates 27 d'octubre de 1999, el Ministeri Fiscal, i 29 d'octubre de 1999, la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés, van formular escrits de conclusions en què reiteren substancialment tot allò que va ser al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant del Tribunal Constitucional.

Fonaments jurídics

Primer

El present recurs d’empara, en els diversos escrits interposats pel recurrent tot al llarg de la seva tramitació, conté un seguit de pretensions concretes que han de delimitar els marges de la decisió dins dels quals es desenvolupa la present sentència. Aquestes pretensions, formulades al final de l’escrit de demanda d’empara i, substancialment mantingudes tant en l’escrit d’al·legacions com en el de conclusions, s’integren de manera textual en la petició que aquest Tribunal: "Vulgui rebre i admetre el present recurs d'empara per lesió de drets fonamentals protegits per l'article 10 de la Constitució i en llurs mèrits, segueixi el procediment pel seu curs i en son dia vulgui dictar sentència atorgant empara constitucional en el sentit sol·licitat en el cos de l'escrit, declarant la lesió dels drets fonamentals invocats, anul·lant les sentències recaigudes en la causa penal 61-F/93 i reposant al recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries".

Una vegada el present recurs d’empara admès a tràmit mitjançant aute d’aquest Tribunal de data 18 de setembre de 1999 i un cop seguit el procediment corresponent, resta en peu la pretensió que s’atorgui l’empara constitucional en el sentit sol·licitat en el cos de l’escrit de demanda, que inclou, en sentit ampli, la reposició del recurrent en la plenitud del seu dret tenint en compte aquells continguts que estima lesionats.

Així doncs, hem d’efectuar una primera anàlisi global dels diversos aspectes en què es concreta aquesta pretensió genèrica a través de la qual el demandant en empara insta l’esmentada reposició en el seu dret.

Segon

Al marge del contingut de les al·legacions, les diverses pretensions, seguint l’ordre d’inserció en la demanda, són les següents:

1a. La nul·litat radical de tot el procediment des del seu inici, per vulneració del dret al jutge imparcial predeterminat per la llei, article 10.1 de la Constitució.

2a. La nul·litat de la sentència del Tribunal de Corts i, correlativament, la de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per infracció del dret a un procés degut, per haver decidit el Tribunal de Corts desglossar el processament del demandant separant-lo del que havia de ser efectuat al Sr.

3a. Per aquesta mateixa raó, com que no es van anul·lar totes les diligències d'instrucció practicades mentre el Consell General fou part demandant i acusadora en la causa, es demana la declaració de la nul·litat de tot el procés.

4a. Així mateix, la nul·litat de tot el procés per la postergació quasi permanent de la defensa al llarg de la instrucció de la causa.

5a. La nul·litat de les sentències, tant la del Tribunal de Corts com la de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, perquè el Tribunal de Corts no va acceptar les qüestions suscitades com a qüestions prèvies de procedibilitat, i es va vulnerar el dret al recurs.

6a. La demanda conté aquesta mateixa pretensió per denegació de proves.

7a.També se sol·licita aquesta nul·litat, per lesió del dret a la presumpció d'innocència.

8a. Així mateix, es manté aquesta pretensió per haver-se lesionat el dret a obtenir de la jurisdicció una decisió fonamentada en dret per vulneració flagrant i no raonable del principi de legalitat penal.

Tercer

Abans d'entrar a considerar els aspectes que poguessin tenir una rellevància més directa pel que fa a l'àmbit propi de la jurisdicció d'aquest Tribunal Constitucional, cal començar per l'última de les pretensions que acabem d'enumerar en el fonament jurídic anterior.

Efectivament, la demanda indica en el seu apartat 2.8 (pàg. 34 a 40) que el Tribunal de Corts i el mateix Tribunal Superior de Justícia, han vulnerat el dret de la part recurrent a una decisió fonamentada en dret. Al seu parer, aquesta vulneració s'ha produït per una absoluta manca de possibilitat legal de subsumpció dels fets imputats amb el tipus penal descrit en l'article 106 del Codi penal.

Sense entrar, per part nostra, en altres consideracions, hem de constatar dues dades succintes: el Tribunal de Corts dedica els considerants XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII i XIX de la seva sentència a oferir tot tipus de raonaments fàctics i jurídics en relació amb la pertinència i els fonaments de la subsumpció esmentada; per la seva banda, el Tribunal Superior de Justícia dedica el considerant XVI de la seva sentència (d'una extensió de set pàgines –pàg. 66 a 73-) a raonar àmpliament, i amb la mateixa mena de consideracions (fàctiques, jurídiques, doctrinals, històriques) l'encert de la qualificació efectuada pel Tribunal de Corts i les raons per rebutjar el motiu de suplicació al·legat per la part.

Davant l'indubtable i meritori esforç d'ambdós raonaments judicials, la pretensió de la part demandant en aquest recurs d'empara, en al·legar el motiu esmentat, només pot obeir a una certa confusió en relació amb la determinació de l'àmbit protegit pel dret a obtenir de la jurisdicció una decisió fonamentada en dret (article 10.1 de la Constitució): en el nostre cas, aquest àmbit es materialitza en la necessitat d'una motivació jurídica raonada i en el fet que aquesta motivació posseeixi uns continguts adequats i congruents amb la decisió, de manera que es pugui concloure que la decisió no és arbitrària. Tots i cadascun d'aquests elements es troben a bastament en els raonaments recorreguts, per la qual cosa hem de desestimar per complet la pretensió concreta de referència; A més, no podem deixar d'insistir en la línia jurisprudencial suficientment assentada per aquest Tribunal: el dret a un procés degut i a una resolució fonamentada en dret no conté, en seu constitucional, el dret a una resolució favorable a les pretensions de qualsevol de les parts.

Una vegada verificades les condicions citades en el raonament jurídic d'ambdós tribunals ordinaris, no correspon a aquest Tribunal pronunciar-se sobre el seu encert o desencert, ja que, com també s'ha indicat en altres ocasions, el Tribunal Constitucional, a aquests efectes, no és cap instància de cassació.

Quart

Un cop aclarit el motiu anterior d'empara constitucional, hem de passar a analitzar els altres motius, començant pel més radical de tots, ja que afecta la mateixa arrel del procés per tal com qüestiona la legitimitat del seu origen: aquell que invoca la lesió del dret a un procés substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei. Aquest motiu va ser al·legat primer davant del Tribunal de Corts i després davant del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant el recurs de suplicació. En ambdues instàncies la pretensió corresponent de la part va ser rebutjada, d'acord amb les proposicions respectives del Ministeri Fiscal en aquest sentit; el contingut d'aquestes proposicions se segueix mantenint en la present causa.

Els motius de la lesió es fonamenten, de manera resumida, en els fets següents: amb data 16 de juny de 1993 el batlle episcopal va rebre una denúncia presentada pel Sr. Christian Pérez Pradere per la qual, en la seva qualitat de president del Consell d'Administració de la CASS, posava en

coneixement de la Batllia la recepció per part del Sr. Antoni Ubach Mortés d'unes amenaces dirigides contra ell i la seva esposa, i aportava uns documents determinats. Aquestes actuacions van donar lloc a l'obertura de les diligències prèvies núm. 260/93, que, segons consta en la sentència del Tribunal de Corts, es van tancar quatre dies després. Posteriorment, el 15 de juliol del mateix any, el Consell General va comparèixer davant el batlle francès per denunciar uns fets que considerava delictius i acusar, entre altres, el Sr. Antoni Ubach Mortés com a autor dels mateixos fets, que van donar lloc al procediment que ens ocupa.

La part recurrent estima que, com que s'havia substanciat tot el procés posterior per la via sumarial iniciada pel batlle francès, s'havia vulnerat el dret al jutge o tribunal predeterminats per la llei ja que, en aplicació de les normes de competència contingudes en l'article 44 del Codi de procediment penal aleshores vigent ("Serà Batlle competent per a la instrucció de les causes aquell davant del qual s'hagi promogut querella, denunciat el delicte o el qui tenint coneixement de que s'ha comès un fet delictiu sigui el primer a practicar diligències") hauria hagut de ser el batlle episcopal qui substanciés l'inici del procés i la tramitació del sumari corresponent, atès que es produïa una identitat d'objectes i subjectes processals en les causes sotmeses a ambdós batlles. Aquesta pretesa lesió va ser invocada la primera vegada per la part recurrent en el seu escrit de data 8 de novembre de 1996, intitulat "Qüestions prèvies de procedibilitat amb lesió de drets fonamentals o amb vulneració de la llei processal i de qualificació provisional", és a dir, tres anys i quasi tres mesos després de l'inici del procés. I, fins a aquest escrit, cap dels òrgans judicials implicats va considerar el fet de no ser competent o de requerir l'altre perquè s'inhibís o declinés la competència esmentada.

Davant d'aquesta percepció dels fets, tant el Tribunal de Corts com el Tribunal Superior de Justícia, com el Ministeri Fiscal han ofert una interpretació contrària. En les seves resolucions, els tribunals, i en els seus escrits, el Ministeri Fiscal, han negat l'existència d'aquestes identitats, per considerar que entre ambdós casos existia una separació notòria entre els objectes processals i els subjectes. Mitjançant una extensa motivació, tots aquests òrgans han explicat tant en el procés a quo com, pel que fa al Ministeri Fiscal, també en aquest recurs d'empara, que en els casos esmentats els demandants són distints, las notitiae criminis diferents i els subjectes denunciats igualment distints. No és necessari reproduir aquí les motivacions detallades i els extensos arguments en els quals es basen aquests òrgans i que, amb alguna variació menor, coincideixen entre sí.

Doncs bé, amb caràcter previ a l'anàlisi d'aquesta pretensió, cal delimitar els trets generals que acompanyen el dret constitucional al jutge o tribunal imparcial predeterminat per la llei. En aquest sentit, els elements que configuren l'objecte d'aquest dret són dos: d'una banda, la imparcialitat del jutge i, d'altra banda, la seva predeterminació legal. Un cop definits aquests dos elements es podrà determinar el contingut de les facultats que la Constitució confereix al subjecte per fer valer l'eficàcia de l'objecte regulat i les conseqüències jurídiques que l'exercici d'aquestes facultats impliquen.

Així doncs, amb caràcter general, tant en la doctrina com en la jurisprudència del nostre àmbit de dret comparat, s'admet pacíficament que la predeterminació implica que l'òrgan judicial ha d'haver

estat creat de manera prèvia per la norma, que ha d'estar investit de jurisdicció i competència abans que es produeixi el fet generador del procés i que el seu règim orgànic no ha de permetre que sigui qualificat d'òrgan especial o excepcional; entenent per imparcialitat la possessió per part del jutge de les condicions objectives i subjectives que li permeten mantenir l'equitat o neutralitat del seu criteri sense que estigui mediatitzat ni per les seves relacions amb les parts, ni per les que mantingui amb l'objecte del procés ni per la seva relació orgànica o funcional amb el mateix (sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans, causa Piersack, d'1 d'octubre de 1982, i causa De Cubber, de 26 d'octubre de 1984). Tal com es desprèn d'aquesta jurisprudència, les condicions objectives d'imparcialitat han de ser inherents a les condicions de predeterminació legal i a l'inrevés.

Per tot l'exposat podem entrar ja a examinar el conjunt dels elements fàctics i processals que, segons el parer de la part recurrent, han suposat una vulneració del dret al tribunal imparcial predeterminat per la llei.

Com a qüestió prèvia, hem d'indicar que la part recurrent en cap moment ha assenyalat que el batlle que va iniciar el procés pequés de parcialitat ni subjectiva ni objectiva. La seva queixa fa referència a l'altra vessant de l'objecte d'aquest dret, és a dir, el dret al jutge predeterminat per la llei. Ara bé, també hem d'assenyalar que aquesta lesió no s'imputa a la inexistència d'aquesta predeterminació legal de la seva jurisdicció o competència, sinó, justament, al fet que, com que estava predeterminat en aquest sentit, havia de cedir la seva competència pel que feia a aquesta causa al batlle episcopal, ja que d'acord amb el contingut de l'article 44 del Codi de procediment penal, aquesta competència corresponia al batlle que, tenint coneixement que s'havia comès un fet delictiu, fos el primer a practicar diligències.

Allò que es produeix no és, en sentit estricte, la inexistència o la vulneració del dret al jutge predeterminat per la llei, sinó que, pel fet d'estar predeterminat, un batlle comença unes diligències i un altre n'obre amb posterioritat unes altres de noves en relació amb un objecte del qual es discuteix la semblança o identitat amb el de les primeres diligències. Així doncs, es desencadenen dos períodes successius, tant si existia identitat d'objecte com si no n'hi havia, en cada un dels quals cada batlle exerceix la plenitud de competència i de jurisdicció. I entre ells no es produeix cap conflicte de competències: un deixa d'actuar i l'altre comença després. Si s'hagués produït un conflicte, hauria sobrevingut per l'actuació conjunta i no successiva, i hauria hagut de solucionar no per la invocació del dret al jutge predeterminat sinó mitjançant els mecanismes processals de resolució objectiva dels conflictes de competències. Per tant, la norma continguda en l'article 44 del Codi de procediment penal en vigor a l'època és una norma de solució de conflictes "horitzontals" de competència entre òrgans judicials d'igual jurisdicció territorial i funcional, i no una norma atributiva del dret subjectiu constitucional al jutge predeterminat per la llei. La part recurrent, per tal de donar suport a la seva tesi, cita la sentència del Tribunal Constitucional espanyol 47/83, de 31 de maig, el contingut de la qual no li és de cap ajuda; amb tot, la jurisprudència constitucional espanyola és justament la contrària i, a més, contundent: "ni las cuestiones relativas a la atribución de competencias entre órganos judiciales afectan al juez predeterminado por la ley ni puede este tribunal revisar la interpretación de la legalidad procesal realizada por los órganos jurisdiccionales..." (Sentència 6/96, de 16 de gener, que reprèn les decisions 49/83, 72/92, 37/95, entre altres).

Ara bé, cal dir que sota una pretesa lesió del dret al jutge predeterminat per la llei sorgeix una discrepància de la part recurrent en relació amb la interpretació realitzada per la jurisdicció ordinària sobre l'abast d'una norma processal, "l'article 44 del Codi de procediment penal en la seva antiga redacció, en vigor en el moment dels fets discutits", que servia per determinar les normes de distribució horitzontal de competències entre òrgans judicials que posseïen la mateixa jurisdicció territorial i funcional. Per consegüent, la qüestió queda ja al marge del dret al·legat per tal com la norma debatuda actua sota la presumpció de la seva existència. D'aquesta norma, no se'n discuteix l'aplicabilitat sinó la interpretació del seu abast en aquesta causa. No obstant això, com aquest Tribunal ha repetit sovint, la direcció del procés i la interpretació de les normes substantives i adjectives aplicables, mentre no s'incorri en arbitrarietat, correspon en exclusiva a la jurisdicció ordinària.

Aquest no és el cas en la present causa, en el decurs de la qual les afirmacions sobre la competència dels batlles han estat refutades mitjançant un raonament abundant, tant pel Tribunal de Corts com per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, que han insistit en la falta d'identitat entre els dos procediments judicials, i en el cas del Tribunal Superior que ha insinuat la tesi que aquí es manté.

Per tot això, i tenint en compte, a més, que la part recurrent, llevat d'algunes consideracions generals, no ha denunciat lesions concretes que hagin tingut una incidència comprovable en el procés, atribuïbles a la pretesa vulneració del dret al jutge predeterminat, cal també rebutjar aquesta al·legació.

Cinquè

La part recurrent en un altre dels seus motius d'empara al·lega la vulneració del dret a la defensa i al recurs, i la lesió del dret a un procés degut produïdes en diverses incidències del procés a quo. La primera d'aquestes incidències, segons l'ordre d'exposició, es troba en la decisió del Tribunal de Corts durant la celebració del judici oral de continuar el procés en absència d'un dels imputats, el Sr. José Manuel Rodríguez García, en què la tramitació fou ajornada per a aquest i va prosseguir per a la resta de processats. Les diverses lesions en els drets constitucionals al·legats van produir-se, segons el seu parer, per la concurrència dels fets següents:

1. Absència de citació adequada al Sr. José Manuel Rodríguez García per a la seva compareixença en el judici oral.

2. Denegació de la sol·licitud de suspensió del judici oral realitzada tant per la defensa del Sr. José Manuel Rodríguez García com per la defensa de la part recurrent en empara.

3. Acord del Tribunal de Corts de continuar la tramitació de la causa únicament en relació amb els processats presents en aquesta fase del judici.

En síntesi, les al·legacions que efectua el demandant fan referència al fet que se li ha vulnerat el dret a la defensa pel fet que en no comparèixer el Sr. José Manuel Rodríguez García, es va produir la impossibilitat d'un interrogatori i, si era el cas, d'un acarament; al fet que la decisió de no suspendre el judici i continuar-lo sense la presència del Sr. José Manuel Rodríguez García ha vulnerat el dret al procés degut; i al fet que, en haver-se adoptat aquest acord in voce, durant el judici oral, el dret al recurs ha estat negat a l'interessat.

Quant a la manca de citació a judici, el demandant en empara manifesta que "el Tribunal de Corts, potser a causa de la pressa que va mostrar en l'assenyalament del judici oral, no va aconseguir que en la data assenyalada per l'inici de les sessions constés degudament complimentada la preceptiva citació de l'acusat Rodríguez, per la pura i senzilla raó que no s'havia citat al senyor Rodríguez com disposa imperativament la norma pública processal".

Aquesta afirmació ha estat contradita pel Ministeri Fiscal tant pel que fa al fet de la citació com pel que fa a la seva regulació normativa. Segons manifesta el Ministeri Fiscal, els articles 210, 211 i 274 del Codi de procediment penal no exigeixen imprescindiblement la citació en persona i, segons consta en les actuacions, el tràmit de citació es va efectuar lliurant la cèdula de citació al domicili conegut del processat, que va ser firmada, després de les advertències pertinents, per una altra persona per ordre del Sr. José Manuel Rodríguez García.

La part recurrent, per la seva banda, segueix mantenint, en l'escrit d'al·legacions, l'existència de diversos defectes en la citació. No obstant això, les seves referències a la possibilitat que l'imputat, Sr. José Manuel Rodríguez García, fos declarat o no en rebel·lia són temes processals que van tenir el seu raonament en les sentències posteriors.

Per tant, cal centrar la qüestió a analitzar si el Tribunal de Corts, en adoptar la decisió de desglossar el procés, realitza una "disjunció" o continuar-lo sense la presència d'un dels imputats i no acordar la suspensió del judici, va afectar de manera il·legítima tant els drets de defensa de la part recurrent com el seu dret a un procés degut.

Tal com s'ha dit, als efectes de l'enjudiciament en seu constitucional de preteses vulneracions processals amb incidència en els drets fonamentals, aquest Tribunal parteix sempre de la consideració que correspon al tribunal ordinari la direcció del procés i la interpretació corresponent

de les normes aplicables. Això implica, entre altres conseqüències, que aquest Tribunal es troba obligat pel principi de presumpció de legitimitat de les actuacions judicials; el qui reclama en empara ha de fer-ne la demostració a contrario i aquest òrgan constitucional ha de pronunciar la decisió corresponent.

Aquest principi és especialment rellevant per al procés que ens ocupa. En el desenvolupament del judici oral, segons consta en les actuacions, el Tribunal de Corts va decidir en primer terme celebrar el judici en rebel·lia del processat, Sr. José Manuel Rodríguez García. Després, davant l'exhibició, per part del seu advocat defensor, d'un fax en què es reproduïa un certificat mèdic oficial en relació amb les malalties que afectaven el processat i li impedien viatjar, va decidir suspendre el judici respecte a la seva persona i continuar-lo respecte als altres, per estimar que aquesta rebel·lia no s'havia produït en sentit estricte. Aquesta última decisió es va fonamentar en la interpretació analògica que el Tribunal de Corts va efectuar de les disposicions de l'article 154 del Codi de procediment penal, que preveu els supòsits de demència sobrevinguda després de la realització d'un delicte per un dels processats i ordena al Tribunal que, en cas que hi hagués un altre processat no inclòs en la circumstància anterior, continuï la causa pel que fa a aquest últim. A més, en la seva sentència posterior va justificar aquesta decisió aportant tota mena de dades sobre el convenciment que l'imputat no tenia cap intenció de col·laborar amb la justícia.

La part recurrent en empara ha efectuat disquisicions teòriques interessants sobre els requisits d'una interpretació analògica. Tanmateix, no n'hi ha cap que correspongui a les facultats d'enjudiciament d'aquest Tribunal: d'una banda, la seva discrepància quant a la interpretació del Tribunal de Corts ja va ser exposada davant la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia; d'altra banda, la Sala esmentada va dedicar el considerant VIII de la seva sentència a justificar l'actuació del Tribunal de Corts, el qual ja havia motivat a bastament les raons processals i extraprocessals que justificaven la seva decisió. Com adverteix la Sala Penal, si hi havia hagut algun vici in procedendo (la qual cosa el demandant en empara exhibia com una denegació del seu dret al recurs), aquest s'hauria pogut esmenar mitjançant el recurs de suplicació, que va ser interposat amb un motiu concret que, en aquest cas, no va ser acceptat.

La resposta a les qüestions que efectua el demandant sobre la seva afectació il·legítima al dret a la defensa i a la prova, al procés degut i al recurs rau a determinar si el Tribunal de Corts i, posteriorment, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, en ratificar la decisió del primer, exercien les seves competències d'acord amb els postulats d'aquest dret al procés degut. Aquesta resposta ha de ser afirmativa en el sentit d'indicar que ambdós òrgans judicials exercien les competències pròpies de llur funció jurisdiccional, ja que en ambdós casos les seves decisions estaven motivades jurídicament, justificades fàcticament i ajustades a les normes pròpies del procés constitucional.

Sens dubte, aquestes decisions –i especialment la del Tribunal de Corts- van afectar de manera directa la utilització d'un dels mitjans de prova de què hauria pogut disposar el demandant en empara. Per contra, no van afectar el seu dret a la defensa concebut en termes constitucionals en

ser el resultat necessari i inevitable d'una decisió legítima del Tribunal acordada com a conseqüència de l'exercici de les seves facultats de direcció del procés. Altrament dit: com és obvi, el Tribunal de Corts no va decidir la continuïtat del procés per privar la part recurrent d'un mitjà de prova (qüestió que el demandant, naturalment, ni tan sols insinua) sinó que aquest es va veure privat de la possible utilització del mitjà probatori com a conseqüència del mateix principi de legalitat processal.

Per tant, l'acord esmentat, adoptat pel Tribunal de Corts, ratificat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, d'ordenar la continuació del procés sense la presència de l'imputat Sr. José Manuel Rodríguez García, no ha vulnerat cap dels drets constitucionals invocats en aquest motiu.

Sisè

Un altre motiu de petició de nul·litat per infracció de diversos drets constitucionals resulta, segons el parer de la part recurrent, de la manca d'anul·lació de totes les diligències d'instrucció practicades mentre el Consell General va ser part querellant i acusadora en la causa.

En realitat, de l'escrit de demanda es dedueix com a motiu no solament la manca d'anul·lació d'aquestes diligències sinó també el fet que el Consell General hagués estat part demandant i querellant en el procés, encara que la seva presència finalitzés després de l'aute del dia 7 de març de 1996 en el qual el Tribunal de Corts va decidir la seva no continuïtat com a part en el procés. De qualsevol manera, com és evident, no es pot impugnar la seva presència perquè ja havia desaparegut com a part a partir de l'aute esmentat, però sí que s'impugnen les conseqüències de la seva presència anterior que, segons el parer del demandant, va ocasionar la seva indefensió per negar-se-li el principi d'igualtat d'armes. Així mateix, afegeix que aquest fet va produir una lesió del dret al procés degut.

Començant per l'última afirmació, hem d'assenyalar primerament que l'aute del Tribunal de Corts del dia 7 de març de 1996 és una manifestació del contrari d'allò que s'afirma: és una clara mostra de la protecció envers els elements que componen el dret al procés degut. És cert que l'aute esmentat no va donar satisfacció a totes les pretensions mantingudes pel demandant, entre les quals hi havia la d'anul·lar, almenys, totes les actuacions practicades amb la intervenció o a instància del Consell General. Nogensmenys, per aquesta mateixa raó, en mantenir aquestes pretensions en seu constitucional, hem d'analitzar-les amb els mateixos criteris que hem utilitzat en els fonaments jurídics anteriors; és a dir, estudiant si els òrgans judicials han actuat dins del marc de les seves pròpies competències processals.

I, en aquest punt no s'observa, tal com assenyala la sentència del Tribunal Superior de Justícia, que

la presència del Consell General impedís la pràctica d'alguna diligència sol·licitada per la part recurrent o alterés decisivament el resultat d'algunes de les diligències practicades en aquest període; impediments i alteracions que el Tribunal de Corts ha negat en la seva sentència (considerant V), en què afegeix, a més, que "en l'acte del judici oral, el Tribunal ha tingut cura de fer ometre la lectura de les manifestacions fetes pels testimonis, quines declaracions obrants al sumari han estat llegides, a preguntes de l'advocat que representava al MI Consell General".

Resumint el que s'ha dit fins ara, tant el Tribunal de Corts com el Tribunal Superior de Justícia han actuat dins dels seus marges competencials en no anul·lar les diligències esmentades, i aplicant, com recorda aquest darrer òrgan judicial, el principi de conservació dels actes processals, mentre no concorrin en vici de nul·litat.

Així doncs, tampoc hem de considerar les actuacions denunciades per la part recurrent com a causants de cap lesió dels drets constitucionals invocats.

Setè

Sota l'epígraf de "Lesió del dret de defensa", la part recurrent inclou alguns aspectes que ja han estat tractats en els fonaments jurídics anteriors i altres de nous. Entre aquests darrers es troben els següents: postergació quasi permanent de la defensa en el decurs de la instrucció de la causa; rebuig de les qüestions prèvies de procedibilitat interposades; i denegació de proves.

1. Quant a la denunciada postergació quasi permanent de la defensa durant tot el període d'instrucció.

A banda d'algunes consideracions generals, el demandant es remet al seu escrit de data 8 de novembre de 1996 que contenia la qualificació provisional dels fets objecte del procés. En aquest escrit s'efectua una àmplia enumeració de declaracions, comissions rogatòries internacionals i diligències de diversos tipus, sobre les quals s'adverteix de l'absència de la defensa de l'imputat o de l'incompliment d'algun requisit processal. El Tribunal de Corts respon en la seva sentència a aquesta enumeració (considerants VI a XI) contestant una per una totes les anomalies denunciades per la part recurrent, sense trobar ni una traça d'il·legalitat o d'inconstitucionalitat en cap de les actuacions. Per la seva banda, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, indicant que no es deixa clar en quines diligències el batlle podia haver impedit la participació de la defensa, afegeix posteriorment que, en el cas hipotètic de lesió d'algun dret en el decurs d'alguna diligència o actuació, aquesta lesió només hauria pogut incidir en la sentència si aquesta darrera s'hagués basat de manera exclusiva en aquest tipus de proves taxades d'il·legalitat; però, com que no va ser d'aquesta manera perquè la sentència va tenir en compte una gran varietat de proves, el motiu de

suplicació no és admissible (considerant X).

Davant les denúncies de la part, i els elements i arguments oferts per la sentència del Tribunal de Corts, i sense que aquest Tribunal pugui, atès que aquesta no és la seva missió, revisar cas per cas les actuacions esmentades, hem de prendre en consideració les qualificacions efectuades pel Tribunal de Corts. Analitzant-les de manera detinguda, podem observar que, d'una banda, el Tribunal esmentat classifica les declaracions del processat en tres blocs i, després de deixar de costat el bloc b) per entendre que no forma part de la discussió, estudia una per una totes les altres. Així mateix, raona totes les facilitats aportades a les defenses per intervenir o conèixer les diligències d'investigació, afirma que la defensa de l'acusat durant tres anys no ha sol·licitat la pràctica de diligències d'investigació, i finalitza fent al·lusió a l'admissió de totes les proves proposades per aquesta part.

Després d'aquest conjunt de raonaments i al marge de la possible existència de determinats defectes processals, hem de convenir que l'al·legació per part del recurrent d'una global "postergació quasi permanent de la defensa en tot el període d'instrucció del procés" no s'ha produït, i consegüentment no hi ha hagut lesió al contingut essencial del dret a la defensa en aquest camp.

2. Quant a la no admissió de les qüestions prèvies de procedibilitat.

En l'escrit de data 8 de novembre de 1996 anteriorment esmentat, la defensa del processat, Sr. Antoni Ubach Mortés, formulava determinades qüestions prèvies de procedibilitat. Al marge del seu contingut (totes demanaven que s'esmenés la vulneració de determinats drets constitucionals que, segons el parer del demandant, s'havia produït tot al llarg del procés), hem d'indicar que aquestes qüestions van ser rebutjades in voce durant el judici oral, i més tard aquest rebuig va ser argumentat en la sentència del Tribunal de Corts. Les encertades motivacions de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, després d'analitzar de manera sistemàtica les disposicions del Codi de procediment penal, ens estalvien altres consideracions sobre aquest punt. La Sala Penal indica que la interpretació donada pel Tribunal de Corts era una de les possibles interpretacions que admetia l'"elemental" regulació continguda en l'article 151 del Codi de procediment penal.

En tot cas, com que el Tribunal de Corts va raonar i justificar la decisió en la seva sentència i com que en fase d'apel·lació el Tribunal de Corts va rebutjar el motiu de nul·litat esgrimit, a efectes nostres, el problema es redueix a una interpretació de mera legalitat processal que ha quedat suficientment protegida i justificada per les actuacions judicials. Així doncs, tampoc s'ha produït la vulneració dels drets constitucionals invocats.

3. El demandant atribueix l'últim motiu d'indefensió a la no admissió de proves o a la no pràctica en el judici oral de les proves admeses.

Primerament el recurrent fa referència a la declaració del Sr. José Manuel Rodríguez García, anteriorment citada, i contestada en el fonament jurídic cinquè.

Així mateix, fa referència a la prova documental demanada per la defensa que consistia en l'aportació de les actes del Consell d'Administració de la CASS, que van ser lliurades un sol dia abans de la celebració del judici oral, per la qual cosa la defensa no va tenir temps per estudiar el gran nombre de documents aportats. La sentència del Tribunal Superior de Justícia contesta que aquesta manca de temps no va produir indefensió, ja que la defensa hauria pogut demanar la suspensió de la sessió amb la finalitat d'analitzar els documents i no ho va fer, i fins i tot hauria pogut sol·licitar aquesta prova anteriorment, durant els anys en què havia durat la instrucció i tampoc no ho va fer.

Per acabar planteja la queixa per la no incorporació de les actes de les comissions legislatives del Consell General relatives al cas. En el judici oral, el Tribunal va posar de manifest la comunicació rebuda explicant la impossibilitat d'incorporar les actes esmentades. Per tant, la seva no incorporació no va ser deguda a cap decisió del Tribunal; però la defensa, tal com admet en l'escrit de suplicació i reitera en la present demanda, tampoc va formular cap protesta demanant la suspensió del judici. Així doncs, la conclusió és igual que la dels supòsits anteriors: no hi ha hagut vulneració del dret a la defensa.

Vuitè

El demandant ha sol·licitat a aquest Tribunal que "vulgui oficiar del Tribunal de Corts les certificacions escaients de les actuacions dutes a terme en persecució dels presumptes delictes comesos pel senyor Rodríguez García, per incorporar-les als presents autes d'empara constitucional abans de les conclusions que se'ns emplaci a complimentar, als efectes en dret escaients en interès i en defensa dels drets fonamentals del meu defensat i per a disposar de la integritat absoluta de la causa abans de procedir a la resolució del present recurs d'empara".

El Tribunal Constitucional no ha donat curs a aquesta petició per dues raons: primerament, perquè és el mateix Tribunal qui ha de determinar la documentació i les actuacions que consideri necessàries per a la resolució de la causa; segonament, perquè aquesta documentació, en ser la conseqüència dels acords de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia en relació amb l'actuació que ha de portar a terme el Tribunal de Corts, es troba fora dels límits de l'enjudiciament realitzat en seu constitucional.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

No atorgar l'empara sol·licitada per la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés en el present recurs.

Segon

Declarar que la sentència de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia de data 7 de maig de 1997 no vulnera els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Tercer

Publicar la present sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Antoni Ubach Mortés, al Ministeri Fiscal, al president del Tribunal Superior de Justícia i al president del Tribunal de Corts, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el dia cinc de novembre de mil nou-cents noranta-nou.

Miguel Ángel Aparicio Pérez Pere Vilanova Trias

President

Vicepresident

Joan Josep López Burniol François Luchaire

Magistrat

Magistrat